

ЗУРГИЙН ЗАГВАРУУДЫГ БЭЛТГЭХ

*Энгийн мэдээлэл сайтай зурагнууд бэлтгэснээр тэдгээр нь
үр дүнтэй ашиглагддаг*

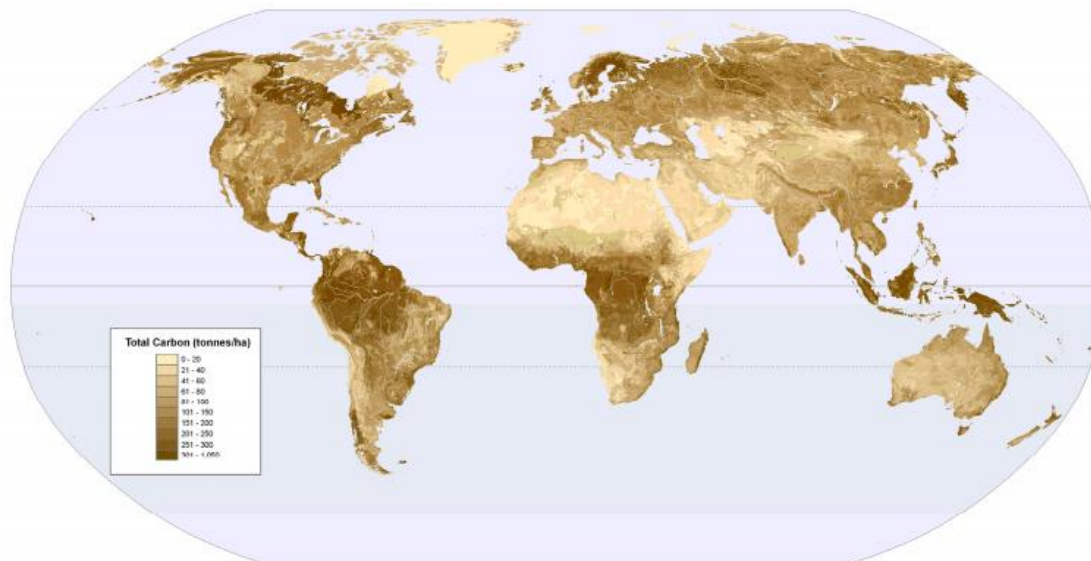
Хавиер де ламо, UNEP-WCMC

Монгол улс, Улаанбаатар хот
2016 оны 3 сар

ЗУРАГНУУД

Зураг нь олон мянган үг, тооноос илүү...

Зураг бэлдэх явц нь шинжлэх ухаан, технологи, дүрслэх урлагийн нэгдэл юм.

Уламжлалт зурагзүйгээс неогазарзүй хүртэл

Barbariae et Biledulgerid, Nova Descriptio

1570

Сайн зураг бэлдэх: Үндсэн зарчмууд I

- **Зорилго:** Зураг яг юу харуулах ёстойг хэрэглэгч маш тодорхой ойлгох ёстой. Түүх өгүүлэх!
- **Энгийн байх:** Хэм их мэдээлэл нь гол санааг бүдэгрүүлж хэрэглэгчийг төөрөгдүүлнэ.
- **Анхаарлын хэсэг.** Зургийн дизайн дээр иерархи(hierarchy) аргыг ашиглан хэрэглэгчийн анхаарлыг гол мэдээн дээр хандуулах .
- **Зорилтот үйлчлүүлэгчээ мэдэх:** Хэнд зориулж зураг бэлдэж байгаагаа үргэлж тооцох хэрэгтэй. Зорилгодоо нийцүүлэн зургаа бэлдэх.
- **Бие даасан байх:** Зураг нь өөрөө өөртөө ойлгомжтой байх. Түүхийн өгүүлэмж болон хүснэгтэн мэдээллээс аль болох л үл хамааралтай бие даасан байх хэрэгтэй.
- **Медиа:** Зургийг ямар хэлбэрээр тараахыг үргэлж бодолцох хэрэгтэй (цаасан хэлбэрээр, компьютерийн дэлгэц дээр, том хэлбэрийн форматаар г.м.)

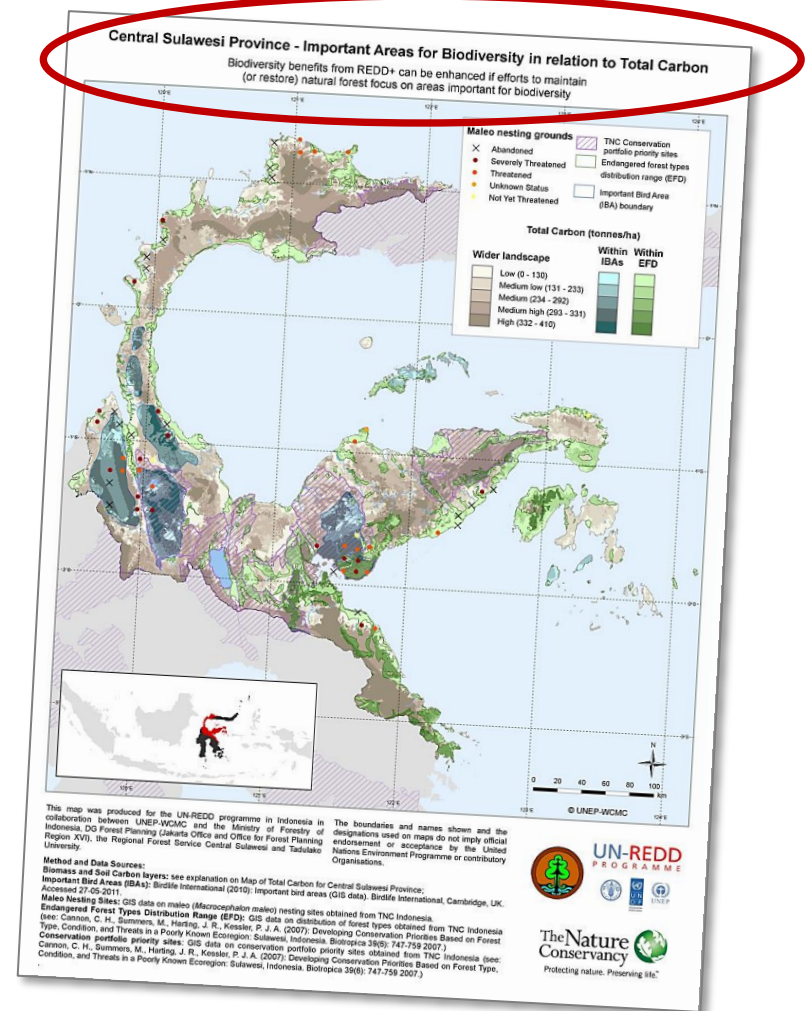
Сайн зураг бэлдэх: Үндсэн зарчмууд II

- **Мэдээг тодорхой болгох** : Зурагт орсон мэдээний тухай, эх сурвалжийн талаар хэрэглэгчдэд мэдээлэх ёстой.
- **Өнгө**: Зөөлөн цайвар өнгө ашиглан хүнд өнгийг аль болох багасгах. Зургийн гол элементүүдийг дулаан өнгөөр , бусдыг хүйтэн өнгөөр дүрсэл.
- **Ажлын зураг**: Зургаа хамтрагч нартаа үзүүлж үр бүтээлтэй санал авах, засах. CartoTalk форумыг хар!
- **Тайлбар зураг**. Зураглаж байгаа газрынхаа байрлалыг хөрш орнуудын хилтэй нь харуулсан байршлын зураг оруулах.

Зургийн элементүүд

Зургийн гарчиг

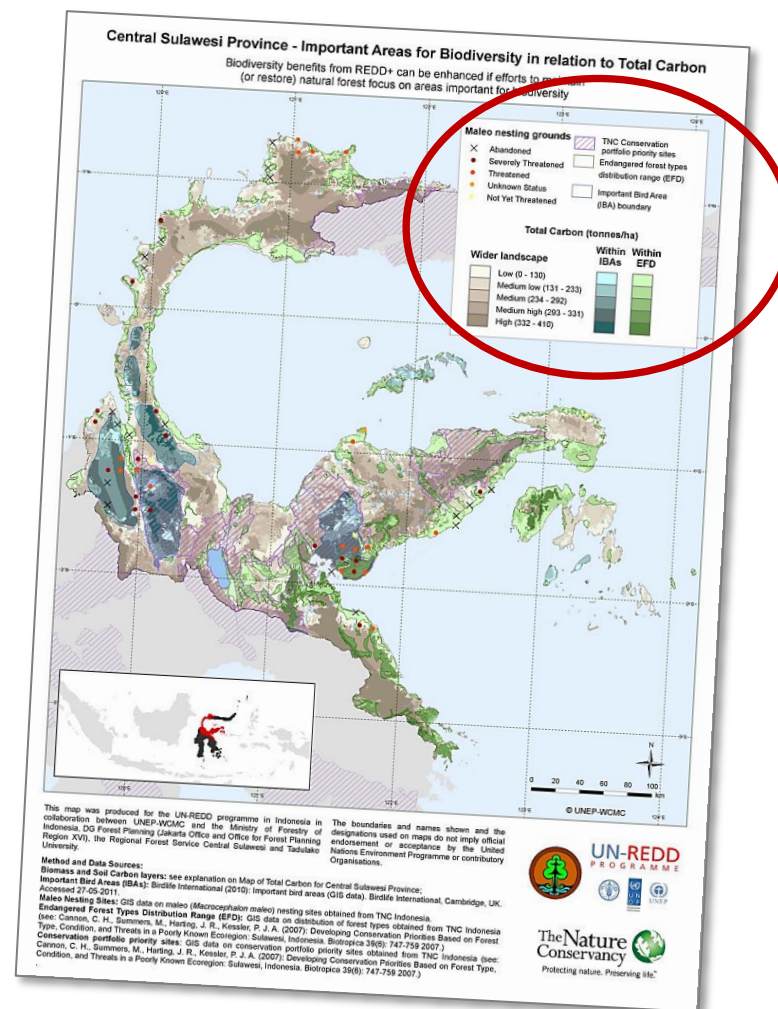
- Товч тодорхой, оносон байх
- Нарийвчилсан мэдээлэлтэй дэд гарчигтай байх

Зургийн элементүүд

Таних тэмдэг

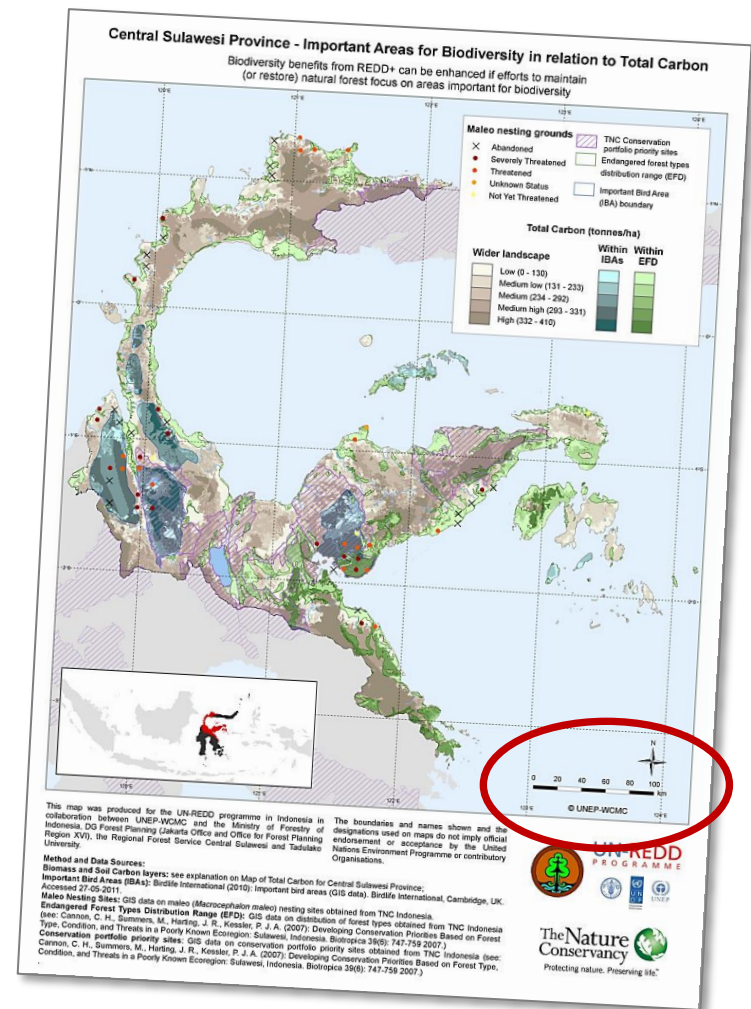
Зураг дээрх мэдээнүүдийн
өнгө, дүрсийг тодорхойлж
харуулна.

Зургийн элементүүд

Зургийн масштаб

Хэрэглэгчид зай хэмжиж өөр өөр зургуудыг харьцуулахад хэрэглэгдэнэ.

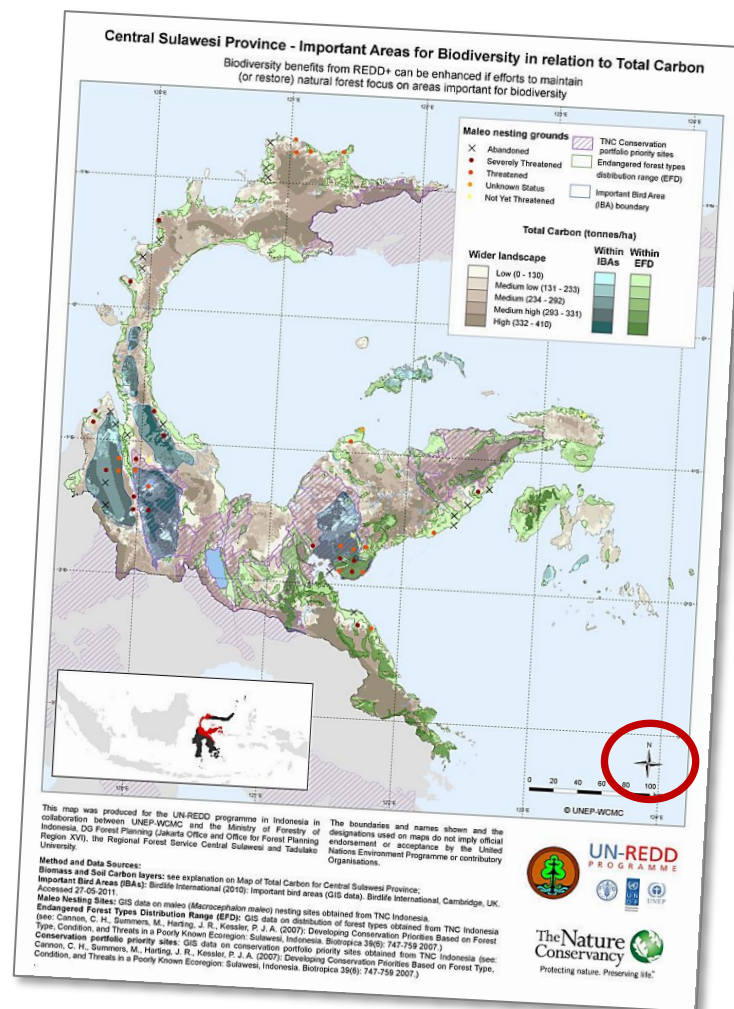

Зургийн элементүүд

Зүг чигийн тэмдэг

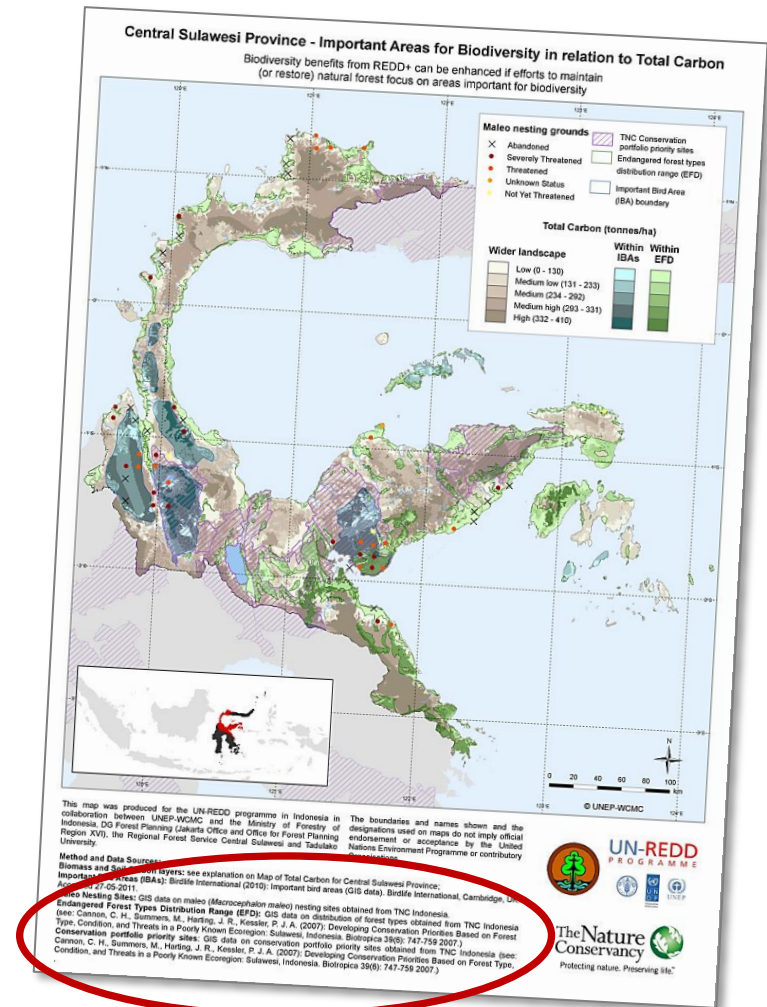
Зургийн чиглэлийг заана.

Хэрэв солбилцлын тор
ашигласан бол энэ тэмдэг
хэрэггүй.

Зургийн элементүүд

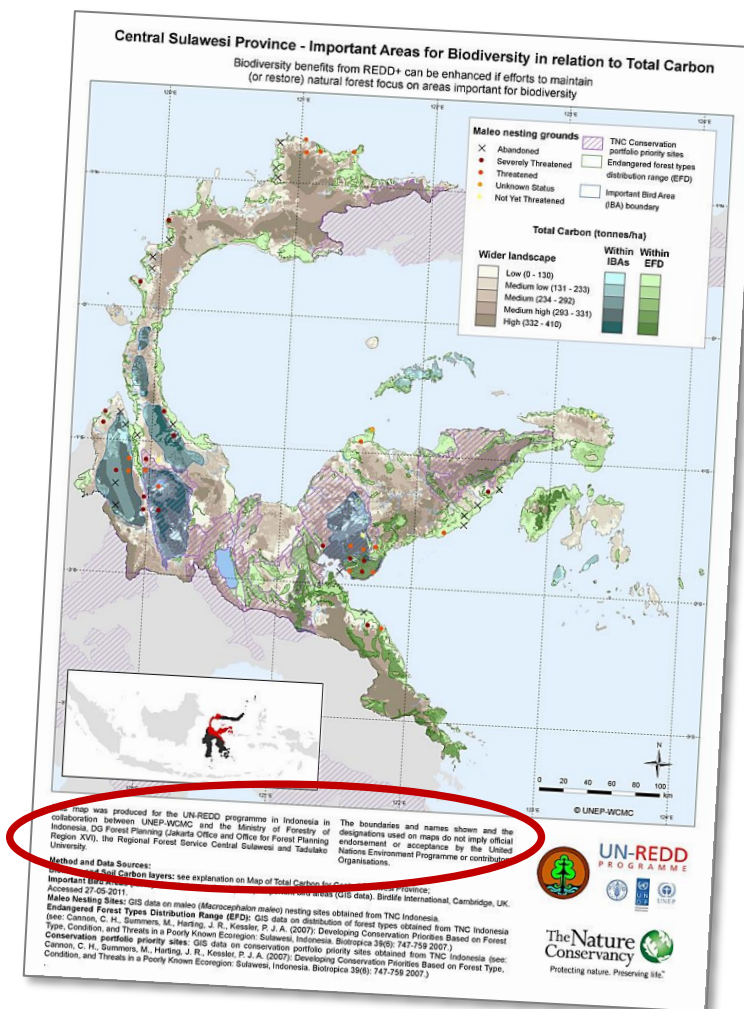
Мэдээний эх сурвалж
Ашигласан өгөгдлүүдийн
талаарх мэдээллүүдийг
агуулна.

Зургийн элементүүд

Зохиогчийн эрх

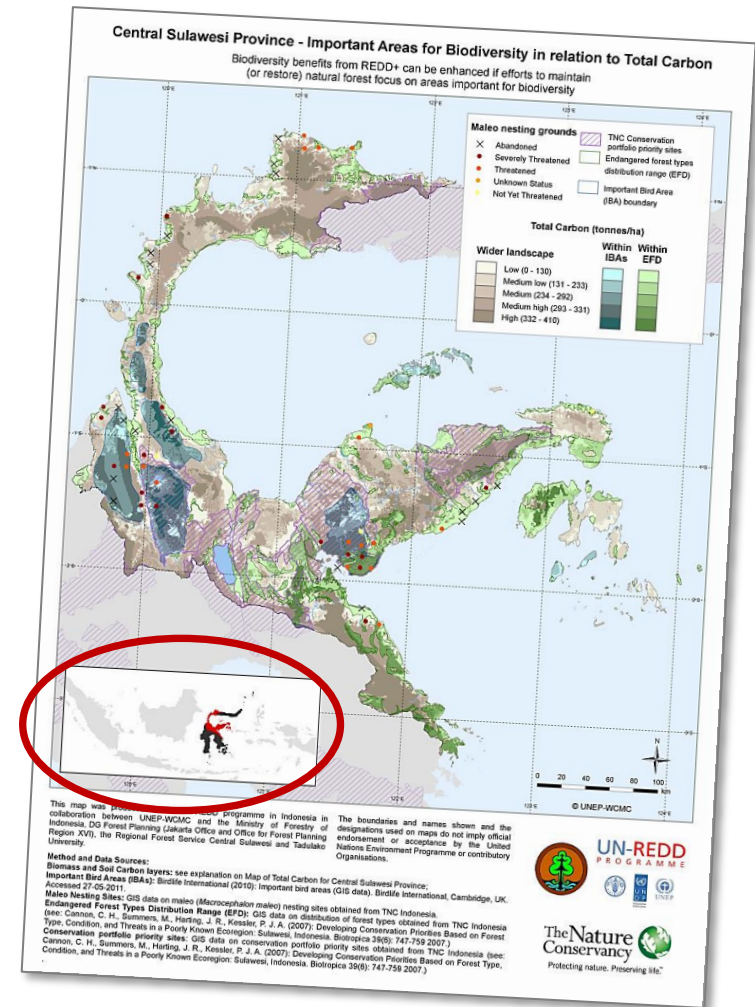
Зургийн агуулгын талаар
хариуцлага хүлээх
зохиогчийн талаарх
мэдээллийг агуулна.

Зургийн элементүүд

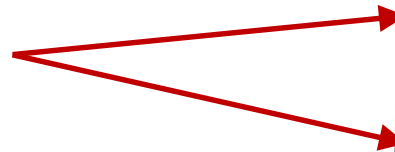
Байршлын зураг

Зураг дээр оруулсан газрын байршлыг хөрш зэргэлдээ газруудтай нь хамт зурж хаана байршиж байгааг ерөнхийд нь харуулна.

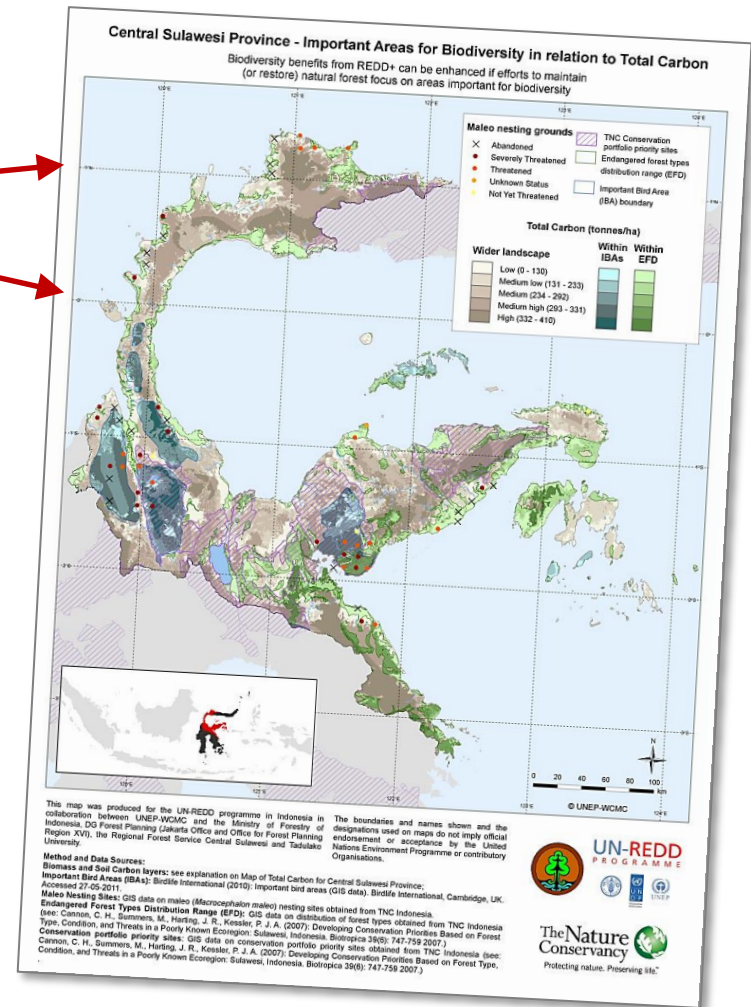

Зургийн элементүүд

Өргөрөг, уртрагийн
тор

Өргөрөг, уртрагийн тор
нь тухайн зурагт газарзүйн
холболт хийх боломжийг
олгох ба масштабын
нарийвчилсан мэдээллээр
хангана.

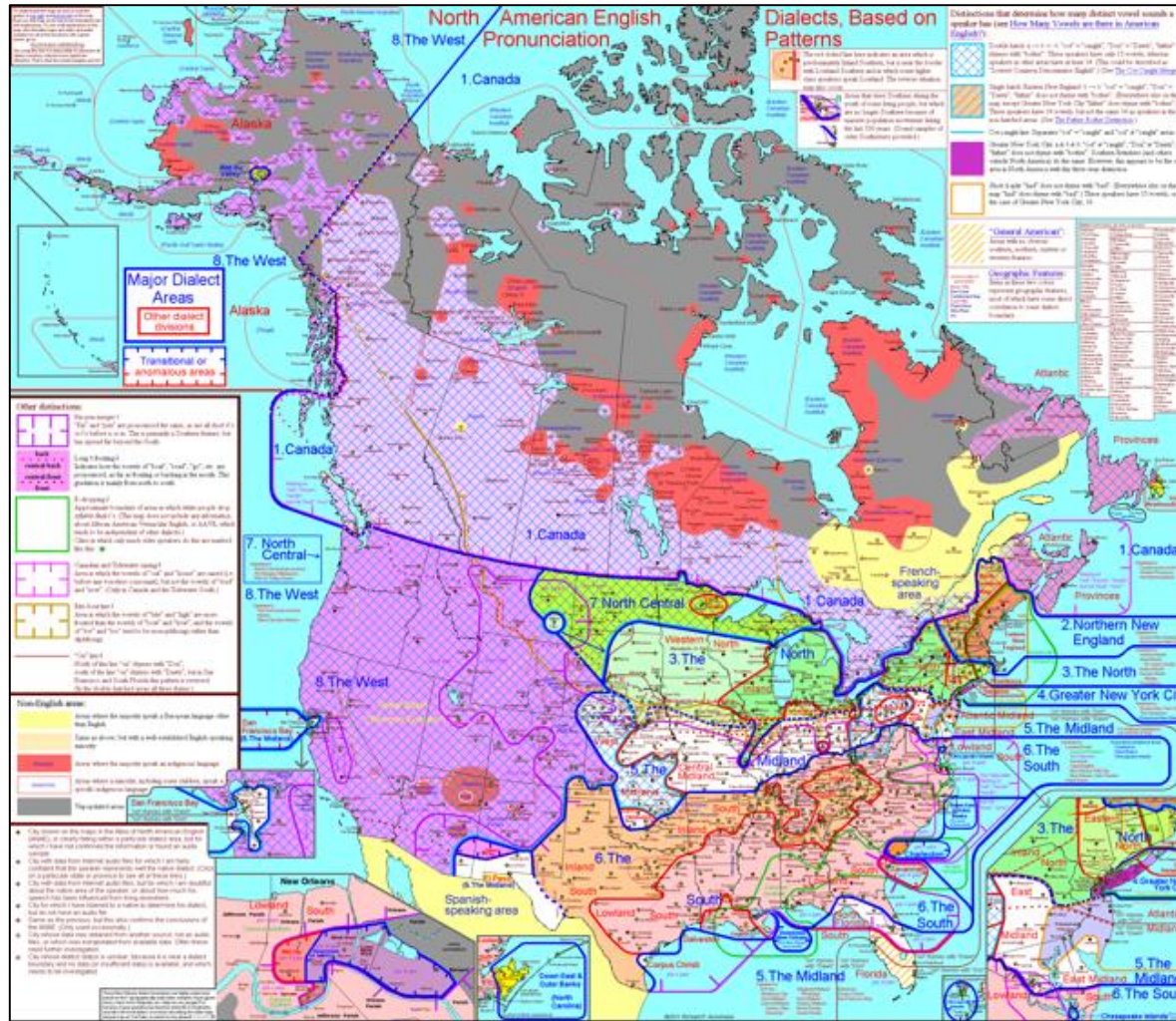
Жишээ зураг

Энэ зургийн юу нь буруу байна?

- Хэт их мэдээлэлтэй байна
- Өнгөний сонголт онцгүй
- Дүрслэлийн иерархийн (hierarchy) муу сонголт

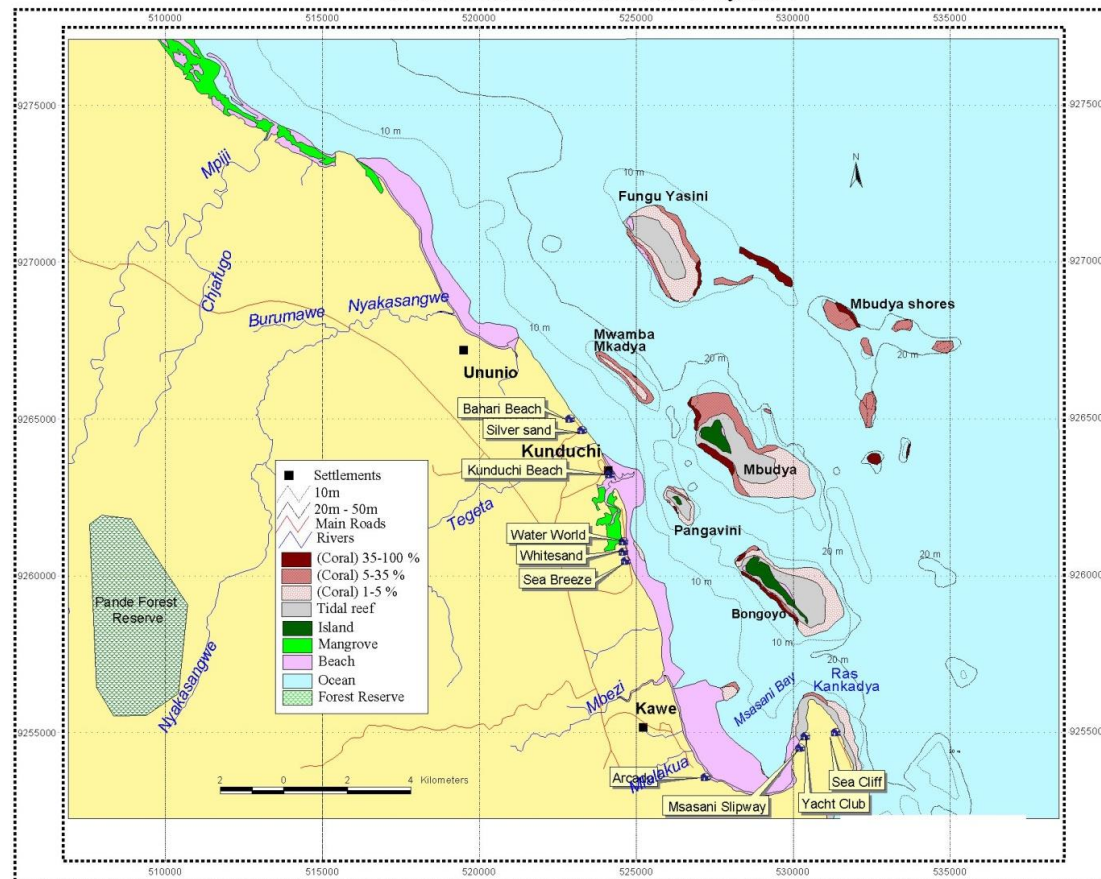

Жишээ зураг

Жишээ зураг

Dar-es-Salaam Marine Reserves System.

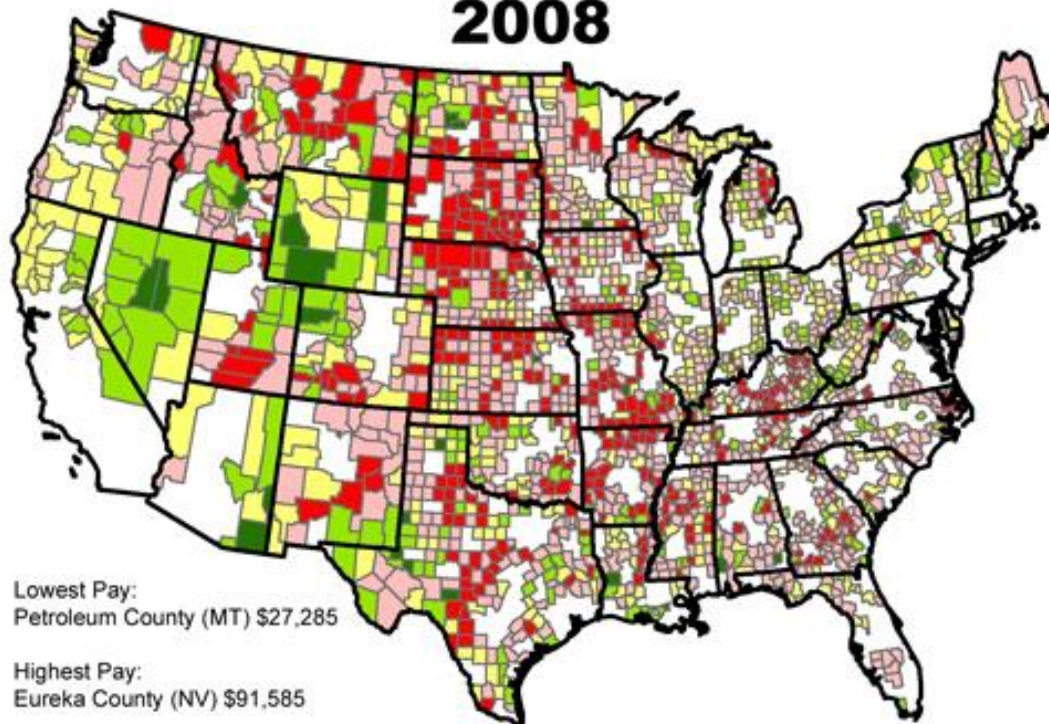

- Шошгонууд уялдаагүй
- Эх сурвалжгүй?
- Зүг чигийн тэмдэггүй?

Жишээ зураг

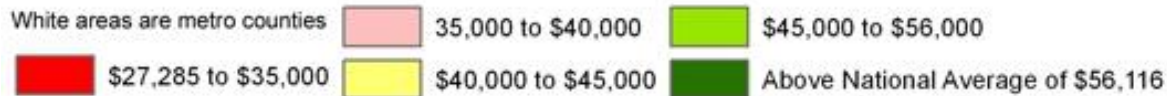
What Work Pays in Rural America 2008

Lowest Pay:
Petroleum County (MT) \$27,285

Highest Pay:
Eureka County (NV) \$91,585

Average Compensation in Rural Counties

Source: Bureau of Economic Analysis

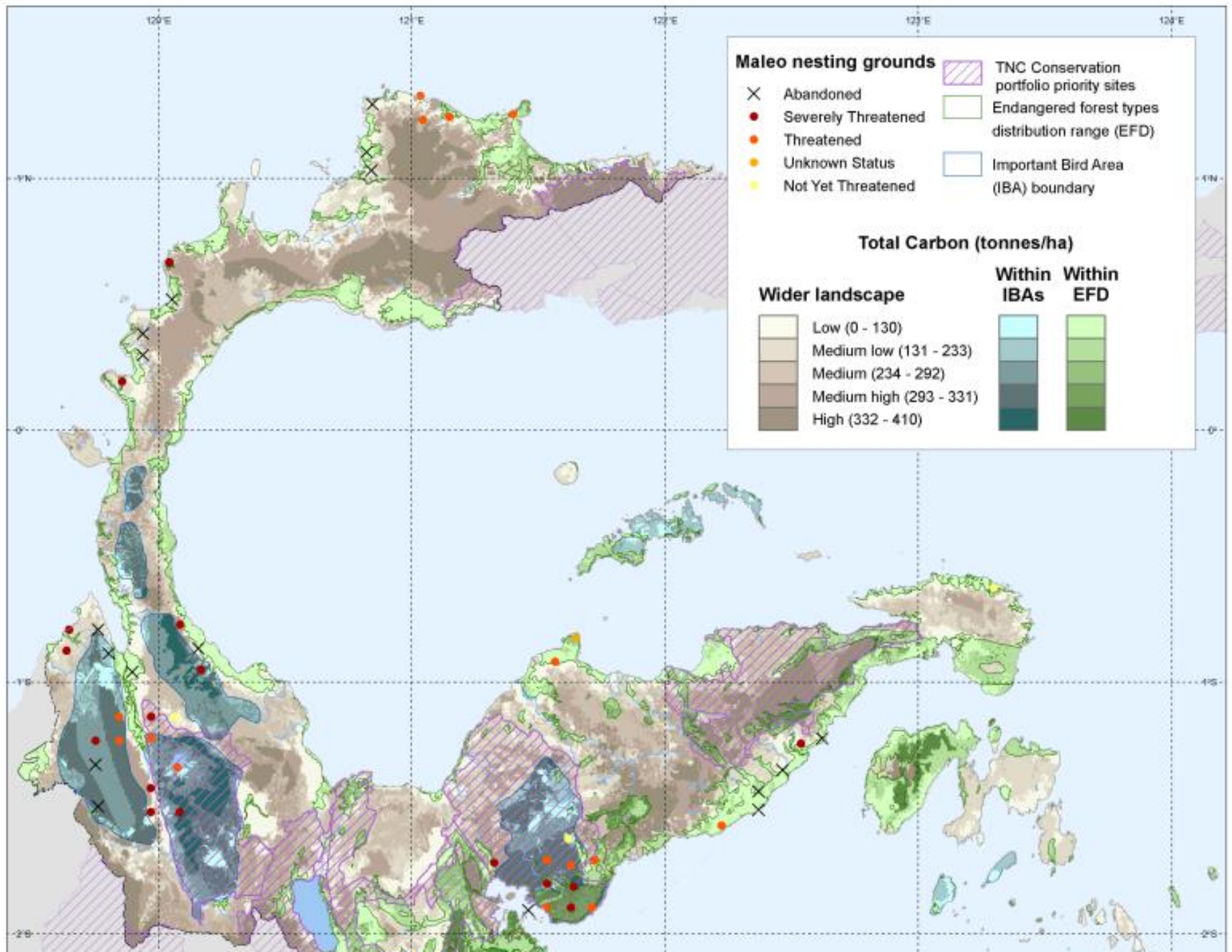
Зураг I зөвлөмжүүд

- Сери зурагнуудын хувьд өөрийн зургийн хэмжээг (extent) тодорхойлоод түүнийгээ тогтмол ашигла.
- Сери зурагнаасаа хамгийн түвэгтэй зурагны хувьд таних тэмдэг, текст бичих г.м. зайнуудыг сайн тооцоол.
- Масштаын , зүг чигийн болон таних тэмдгүүдийг **битгий** график руу хөрвүүл. Эдгээрийг удирдах горим бий.

Зураг II зөвлөмжүүд

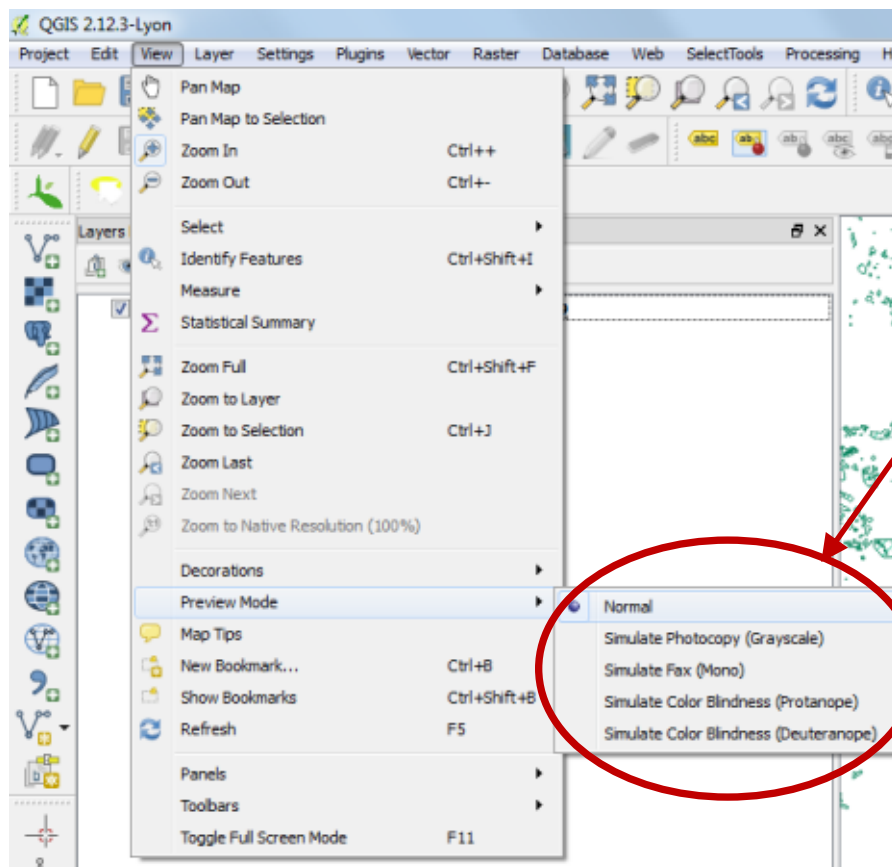
Нүүрсхүчлийн хийн мэдээг агуулсан сэдэвчилсэн зургуудыг давхцуулах горимууд:

- Полигоны зөвхөн хилийг эсвэл зураасан тэмдэгтээр (hatched) полигонуудыг ялгаснаар доорх нүүрсхүчлийн хийн тархалтыг хэрэглэгч харж чадна.(хэрэв полигон нь хэт жижиг болон зураасан тэмдэг хэт шигүү биш бол)
- Нэвт харагдалт (transparency)-с татгалз - нүүрсхүчлийн хийн ангиллын өнгө өөрчлөгдөж, ялгахад хэцүү
- Нүүрсхүчлийн хийн мэдээг тасдаж хил дээр тавьж ижил ангиллаар ялгахдаа өөр өнгөний уусгалт(ramp) ашигла

Дүгнэлт– Зураг I зөвлөмжүүд

- Нэг зураг дээр хэт их мэдээ байвал аль болох хялбар болгох хэрэгтэй.
- Тухайн хэрэглээндээ тохирсон өнгө өгөх – дэлгэцийн презентаци, хэвлэлт, аль алинд нь.
- Өнгөний зохицол – аль мэдээ чухал? Юу нь чухам зураг дээр илүү ялгарах ёстой?
- Суурь давхарга – юуг шошготой болгох (label)?
- Тайлбар зураг– Яг хэрэгтэй эсэхийг бодох
- Фонт болон текстийн хэмжээ – Дүрслэлийн шатлалыг ашигла (hierarchy)
- Өнгө үл ялгах хүмүүсийг бодолцох– ө.х. Улаан/ногоон өнгөний хослол сайн биш

QGIS дээр өнгө ялгахгүй хүмүүсийн 3 төрлийг шууд шалгаж болно.

Дүгнэлт– Зураг II зөвлөмжүүд

- Масштабын тэмдэг болон ашиглах проекц
- Өргөрөг уртрагийн торын хоорондын зай
- Өнгөний зохицолоо хадгал– өнгөний зохицолоо импортлох
- Өнгөө хадгалах
- Зургийн багцаа хадгалах, хэвлэх
- Давхаргуудын багц үүсгэх
- Гаралтын формат:
  - Интерактив PDF файлууд
  - TIF файлууд (дор хаяж 300 dpi байх)

Баярлалаа!

Xavier.DeLamo@unep-wcmc.org

UNEP

WCMC